(*d*) the number of people wounded and number of people died in the disturbances;

(*e*) the estimated loss of property;

(*f*) the number of persons arrested and the number of persons charge sheeted?

Sri D. DEVARAJ URS (Chief Minister).—

(*a*) Yes.

(*b*) Shops and houses of members of minority community as also the members of other communities were burnt during these disturbances.

(*c*) 344.

(*d*) Number of persons wounded : 156 (including Police and Home Guards).

Number of persons died : Two.

(*e*) Rs. 3,29,725.

(*f*) Number of persons arrested : 140.

Number of persons charge sheeted : 31.

Notice of Adjournment Motion *Re*: Strike at the Ruby Rubber Works, Bangalore.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ (ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ).—ನಾನು ಇವತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಒಂದು ಅಡ್ಜರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್‌ಮೋಷನ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಒಂದು ಘಟನೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ರೂಬಿ ರಬ್ಬರ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 200-250 ಜನರು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಐದಾರು ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯೊಳಗೆ ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಮಾಲೀಕ ಲಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಪೋಲೀಸ್‌ನವರನ್ನು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ಆದರಂತೆ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೆ ಲಾಠಿ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಚೆಂಟನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ಹೊಡೆದು ಸುಮಾರು 20 ಜನರಿಗೆ ಗಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಂತರೀತಿಯಿಂದ ಇದ್ದಂಥ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಮಾಲೀಕನಿಗೆ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ಕೊಟ್ಟು ಹೊಡಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ವಿರೋಧಾಭಾಸವುಂಟಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಬಿದ್ ಸೇಟ್ ಅವರು ಇಂದು ಪೋಲೀಸಿನವರ ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ವೈಷಮ್ಯಗಳು ತಲೆದೋರಿದಾಗ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹಾಗೂ ಮಾಲೀಕರು ಶಾಂತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಅವರ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸಿನವರು ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಾನು ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೆಯೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಯಾರೂ ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈಗ ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಟ್ರಿಗ್ಗರ್ ಹ್ಯಾಪಿ ಅಂತಾರಲ್ಲ ಹಾಗೆ ಲಾಠಿ ಹ್ಯಾಪಿ ಪರ್ಸನಾಲಿಟಿಯ ಹಾಗೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣಕರ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಒಬ್ಬ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಕಾರಣ ಕರ್ತರಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ವರ ಮೇಲೆ ಉಗ್ರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಎನ್.ಜಿ.ಇ.ಎಫ್. ಬಗ್ಗೆ ಆ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಯಾವ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಿದ್ದನೋ ಅದೇ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್)

ವರ್ತನೆಯನ್ನ ಮತ್ತೆ ಈಗ ಈ ರೂಬಿ ರಬ್ಬರ್ ಕೆಲಸಗಾರರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಇಂಥ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೆ ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಯಾರು ಎನ್ನುವಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ನಾನು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಹಾಗೂ ಅತಿ ಜರೂರಾದ ವಿಷಯ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅತಿ ಜರೂರಾಗಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಹಾಗೆ ಇದು ಕೇವಲ ಒಂದು ಅಡ್ಜರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೋಷನ್ ತಂದು ಬಗೆಹರಿಸತಕ್ಕಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನೆರ್ಲಾ ತಿಳಿಸಲು. ಅನಂತರ ನಾನೂ ತತ್ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿ ಯಾರು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರನ್ನು ಅವರು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡೋಣ. ಅದನ್ನು ಮಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಏನೂ ವಿಷಯಗಳು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಾಗ ನನಗೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಹಿಂದೆ ಎನ್.ಜಿ.ಇ.ಎಫ್. ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಓದಿದರು. ವಿಚಾರವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಲಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಇದರಲ್ಲೂ ಆಗಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಯಾರೋ ಬಂದು ಹೇಳಿದ ಸುದ್ದಿಯ ಮೇರೆ ಅವರಿಲ್ಲ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಂದು ಕೊಡತಕ್ಕ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ನಂಬುವುಕ್ಕಾಗದೆ ಇರುತ್ತದೆಯೇ? ಹಾಗೇ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಂದು ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅವರೂ ಕೂಡ ನಂಬಲೇ ಬೇಕಾಗುವುದು. ಈ ದಿವಸ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಪಕ್ಷ ಅಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಸರ್ಕಾರ ಅಲ್ಲದೆ. ಅವರಾದರೂ ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನಡೆಯಬೇಕು ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾದರಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದರಂತೆ ನಾವೂ ಸಹಾ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಬ್ರಷ್ ಅಸ್ಪೆಡ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ನಮಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಆಳವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ನೋಡೋಣ ಅಂತ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಮಹತ್ವವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ವಿಚಾರ ಈ ದಿವಸದ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಭಾ ಮತ್ತು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ.....

MADAM SPEAKER.—This is purely an administrative matter and a question of law and order. I do not think I can allow this adjournment motion.

Raising the issue of the Mysore-Maharashtra Border

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ).—ಸ್ಯಾಮಿ.....

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ (ಸಾತನೂರು).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನದೊಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರಿದೆ. ಈಗ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎದ್ದುನಿಂತಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ಅವರು ಒಂದೊಂದು ದಿನ ಒಂದೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಿಯಮಾವಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಜಾಗವನ್ನು ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಗಳ ಗಡಿ ವಿವಾದದ ಸಮಸ್ಯೆ ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಹಾಜನ್ ವರದಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ವಿಮರ್ಶೆಯಾಗಿ ಆಗಲೇ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮತ್ತೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮೈಸೂರಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಅದರ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ

ಪ್ರಧಾನಿಯವರ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಧಾನಿಯವರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇನಾದರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇನಾದರೂ ಪ್ರಧಾನಿಯವರನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದರೇ ? ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕರೆತು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮಾತುಕತೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆಯೇ ! ಈ ಹಿಂದೆ ಇದೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತರಲಾಗಿತ್ತು, ಅದರ ವಿಚಾರವೇನಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನೆರ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಅವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (ಹೊಳೇ ನರಸೀಪುರ).—ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಸಭೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಪಕ್ಷ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಧಾನಿಯವರಿಗೇ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಯಾವ ನಿಯಮಾವಳಿ ಪ್ರಕಾರ ಉಭಯತ್ರರೂ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಸೊರಬ).—ನಾನೂ ಕೂಡ ಇದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕಛೇರಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಈ ದಿನದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಆ ವರದಿಯನ್ನು ಓದಿದೆ. ಒಂದಾವರ್ತಿ ಈ ಗಡೀ ವಿಷಯವನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಯಮೆಂಟಿನ ಮುಂದೆ ತರಲಾಗಿತ್ತು. We repose complete confidence in Paliament. We had no option.

Sri D. DEVARAJ URS.—We have no option.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಈ ಒಂದು ವಿಷಯ ದೆಹಲಿ ಎಡಿಷನ್ ಪತ್ರಿಕೆಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದೇ ವಿಷಯ ಬೆಂಗಳೂರು ಎಡಿಷನ್ನಿನಲ್ಲೂ ಬಂದಿದೆ. ಇದೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಪ್ರಧಾನಿಯವರ ಬಳಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಆ ವಿಷಯ ಹಾಗೆ ಪಾರ್ಲಿಯಮೆಂಟಿನ ಮುಂದಿರುವಾಗ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರಧಾನಿಯವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕದ್ದರ ಔಚಿತ್ಯವಾದರೂ ಏನಿದೆ ? ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಪ್ರಧಾನಿಯವರಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತುಕತೆಗಳನ್ನಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಈ ಗಡೀ ವ್ಯವಹಾರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪಾರ್ಲಿಯಮೆಂಟಿನಲ್ಲೇ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಲ ಎಂದು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿರುವರೇ ? ಅಥವಾ ಇದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ವಿ. ಪಿ. ನಾಯಕರೂ ಸೇರಿ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದ್ದೀರಾ ? ಅಥವಾ ತಾವೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ವಿ. ಪಿ. ನಾಯಕ್ ಅವರೂ ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಪ್ರಧಾನಿಯವರ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಮಾತುಕತೆಗಳನ್ನಾಡಿದ್ದೀರಾ ? ಈ ಎರ್ಲಾ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ (ಬಂಟ್‌ವಾಳ್).—ತಾವು ಅಂದರೆ ಮೈಸೂರಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಈ ಮೈಸೂರು–ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಗಡೀ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕರೆತು ಮಾತುಕತೆಗಳನ್ನಾಡಿದರು ಎಂದು ನಾನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಾಸರಗೋಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅದು ನಮಗೆ ಬರತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇರಳದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜೊತೆ ಮಾತುಕತೆಗಳನ್ನಾಡಿದರೇ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸದೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Sri B. B. SAYANAK.—The Mahajan Commission Report was placed before the Parliament and Parliament is supreme to solve this question. Is it a fact ?

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಮೈಸೂರು-ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಗಡೀ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಅಥವಾ ತೀರ್ಪನ್ನು ಅಥವಾ ಅವಾರ್ಡ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕವರು ಭಾರತದ ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಒಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು. ಹಾಗೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಟು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾವು ಮತ್ತೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಅದರಿಂದ ಮುಂದೆ ದೊಡ್ಡ ಘಾತುಕಗಳಾಗಬಹುದು. ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ನಡವಳಿಕೆಗೇ ತೀರಾ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಈ ಒನ್ ಮ್ಯಾನ್ ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದವರೂ ಮರಾಠೆಯವರೇ. ಹಿಂದೆ, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಬೊಂಬಾಯಿನ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಸಲ್ಲದ

(ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ)

ಒತ್ತಾಯಗಳನ್ನು ತಂದು, ಬಲವಂತದ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಉಗ್ರ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒನ್ ಮ್ಯಾನ್ ಕಮಿಷನ್‌ನನ್ನು ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿಸಿದವರು ಮಹರಾಷ್ಟ್ರೀಯರೇ. ಅವರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ, ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಂತೆ ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕ ಆಯಿತು. ಆದರ ತೀರ್ಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅದರ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಇಬ್ಬರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಎರಡು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಗಳ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದರು.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಮ್ಮ ಪಾಟೀಲರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಎಪೋಷನರ್ ಆಗಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ, ಭಾವನಾಪರವಶರು ಆಗಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾವನಾಪರವಶರಾಗಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವವರು, ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನಮಗೆ ಬರುವ ಕಷ್ಟ. ಇನ್ನು ಮೇಲಾದರೂ ನಾವು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಭಾವನಾಪರವಶರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲ, ರ್ಯಾಷನರ್ ಆಗಿ ಹೋಗೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನೀವೂ ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಂದರ್ಭ ಅಷ್ಟೇ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—I do not want to unnecessarily intervene. ಆವೊತ್ತು ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಒಪ್ಪಿದರು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರವಿತ್ತು. ಅದೇ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರ ಈವೊತ್ತು ಇದೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಧಾನಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ ಅಷ್ಟೆ.

Sri D. DEVARAJ URS.—If you assume then, why did you ask me ? What is the point in asking ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಪೊಲಿಟಿಕರ್ ಆಗಿ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಪೊಲಿಟಿಕರ್ ಆಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಈ ಸಮಸ್ಯ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಬರೀ ಪೊಲಿಟಿಕರ್ ಆಗಿ ನೋಡುವುದು ಬೇಡ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಓಟ್ಮಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆಂದು, ನಾನು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ನಾನು ಆಗಲೇ ಪತ್ರಿಕೆಯವರಿಗೆ ಹೇಳಿದಂಥ ಮಾತನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದನ್ನು ತಾವು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದರೆ, ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀ ವಿ. ಪಿ. ನಾಯಕರನ್ನು ನಂದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವಿ. ಪಿ. ನಾಯಕರೂ ನಾನೂ ಭೇಟಿ ಆಗಬಹುದು. ಈ ವಿಚಾರ ಬಂದರೆ ಭೇಟಿ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಆಗಲೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಈಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಭೇಟಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ವಾದವಲ್ಲ. ನಾನು ಹೋಗಿ ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಭೇಟಿ ಆಗಬಹುದು. ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ವಿಚಾರ ಬಂದರೆ ಭೇಟಿ ಆಗುವುದು, ಸಮಸ್ಯೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದು ಏನೂ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಮುಂದೆ ವರದಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮಹಾಜನ್ ಕಮೀಷನ್ ವರದಿ ಕೆಲವರು ಅವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂತ್ಯ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಸಂವಿಧಾನ ರೀತ್ಯ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗೆ ಇದೆ. ಅದು ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಎಷ್ಟೇ ಎಕ್ಸ್‌ರ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೂ, ನಾವೇ ಮಾಡಿಲಿ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರೇ ಮಾಡಲಿ, ನಮ್ಮ ಎಕ್ಸ್‌ರ್ಷನಿಂದ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಏನು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕಾದುನೋಡೋಣ ಎಂದು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೇರೆ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಲೋಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗಡಿ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಲೋಕಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಬಹುಮತ ಇರುವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರಧಾನಿಯವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹತ್ತಿರ ಸಂಬಂಧ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದು ಸಂತೋಷವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಂಬಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್—ಈಗ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಮತ್ತೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಿಯವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಡೆ ಅವರು ವಾಲಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಬಹುಮತ ಇರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಧಾನಿಯವರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೇ ತಾವು ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಬಹುದು ಎಂದು ನಂಬಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಮ್ಮದು ಹೇಗೆ ಬಹುಮತ ಇದೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಬಹುಮತ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರದೂ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಹುಮತ ಮೈಸೂರಿಗಿದ್ದು 27ಕ್ಕೆ 27 ಜನರನ್ನು ಗೆಲ್ಲಿಸಿದ್ದೀರಿ, ತಾವು ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸಿದ್ದೀರಿ, ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿಗೆ ಬೆಲೆ ಇದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯ ಶಾಖೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಸದನ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಧಾನಿಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸ ವಿದೆ, ಅವರ ಮುಖಾಂತರ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಇದೆ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ.

10-00 A.M.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಮೈಸೂರಿನ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ 27 ಜನಕ್ಕೆ 27 ಜನರನ್ನೂ ಜನತೆ ಓಟು ಕೊಟ್ಟು ಗೆಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ 44 ಕ್ಕೆ 42 ಜನರನ್ನೂ ಓಟು ಕೊಟ್ಟು ಗೆಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನೀವೂ ಕೂಡ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪಾರ್ಲಮೆಂಟನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಇರಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಅಭಿಮಾನ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ನಮಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಅಭಿಮಾನ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಮಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕು ಎಂದು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಈ ಗಡಿ ವಿವಾದದ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಛೇರ್ಮನ್ ಯಾರಾದರೂ ಇರಲಿ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಮಿಟಿ ಇರುವುದು ಆವಶ್ಯಕ. ನಾಳೆ ದಿವಸ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಗಡಿ ವಿವಾದದ ಚರ್ಚೆ ಬಂದಾಗ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಈ ಸಮಿತಿ ಇರುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇರಬಹುದು, ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ತಕರಾರು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಕೆಲವು ವರದಿಗಳು ಬಂದಿವೆ, ಅವರು ಏನೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅದರ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಏನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಒದಗಿಸಬೇಕು, ಏನು ಬ್ರೀಫಿಂಗ್ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ಒದಗಿಸಿದ್ದರು. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮುಖೇನ ಒದಗಿಸೋಣ. ಅಂತಹ ಸಮಯ ಬಂದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕೆಲವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಸೋಣ. ಈ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ಪನವರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ನಾವು ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ರೋಕನಭಾ ನದಸ್ಯರನ್ನು ಕಂಡು ಮೈಸೂರಿನ ಕೇಸಿನ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಹೇಳಿದೆವು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಗಳು ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿವರವನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿದ್ದರು. ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಕೇಸು ಏನು ಎಂದು ಅಲ್ಲ ಹೇಳುವವರು ಯಾರು ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಮೇರೆ ಮೈಸೂರಿನ ಕೇಸು ಏನು ಎನ್ನುವುದು ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—I am glad you said it. ಅಂದಮೇಲೆ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಕೇಸನ್ನು ಹೇಳುವವರು ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಏನೂ ಕೆಲಸವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಯಿತಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ವಾರ್ತಾ ಇರಾಖೆ ಇದೆ, ಆ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಸಮಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಏನು ಒಂದು ರೋಪ ಇತ್ತು ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆಯೋ ಆ ರೋಪ ಇಲ್ಲದಹಾಗೆ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ್ (ತಿಪಟೂರು).—ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಬಾಂಗ್ಲಾ ನಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ನಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಈವರೆಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಬಗೆಹರಿಸಲಿಲ್ಲ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು ?

(ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ)

Collection of loan arrears

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ (ಅರಸೀಕೆರೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ನದನದ ಹೊರಗಡೆ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಜನಕ್ಕೆ ಮಾಫಿ ಮಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಲಸ್ಟ್ ಒಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಮಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ನಭೆ ಮುಗಿದ ತಕ್ಷಣ, ನಾವು ನಮ್ಮ ಊರುಗಳಿಗೆ ಹೋದ ತಕ್ಷಣ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆದ ಜನ ನಾವೂ ಬಡವರೇ, ಲಸ್ಟ್‌ಗೆ ನಮ್ಮ ಹೆಸರೂ ಸೇರಿಸಿ, ನಮಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ? ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯೇ ! ಈ ನದನ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ನಾವು ಜನಕ್ಕೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕು ! ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ಅನೇಕ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಸಾಲ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರೆಮಿಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಹಕ್ಕು ಇದೆ ? ಯಾವರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ! ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಯಾವ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆಯೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾಫಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಮಾಫಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕೇಸು ಕಾನೂನು ರೀತ್ಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇರುವುದೂ ಇದೆ. ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಾಪಸು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವಂಥಾವರು ಯಾರು ಯಾರು ಕೊಡಬೇಕೋ, ಹಾಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಜಮೀನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು 3-4 ವರ್ಷವಾದರೂ ಮಳೆ ಬೆಳೆ ಇಲ್ಲದೇ ಪರಿತ ಸುತ್ತಾ ಏನೂ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯದೇ ಸಾಲ ಕೊಡದೇ ಇರುವವರು ಇದ್ದಾರೆ, ಇವರು ಒಂದು ವರ್ಗ. ಎರಡನೇ ವರ್ಗ ತೋಟ ಮತ್ತು ಗದ್ದೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದು ಈ ಸಾಲವನ್ನೂ ಕೂಡ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸಾಲವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹತೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವವರು ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದನೇ ಹೊರತು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಮಗೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕದ್ದೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು 200 ಕೋಟಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿ ಬರಬೇಕಾದ ಹಣಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಡೆ 70 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಓವರ್‌ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಕಂಡುಬಂದ ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ ಯಾರಿಗೆ ಸಾಲ ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತ ಇದೆ ಅಂಥಾವರು ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕೊಡದೇ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನು ಅನ್ವಯಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆ ಜನರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸದೇ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ನಿದರ್ಶನ ಇದೆ. ಅಂತಹ ಜನರ ಮೇಲೆ, ಶಕ್ತ ಇದ್ದು ಕೊಡದಿರುವವರ ಮೇಲೆ ಎರ್ಯಾರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ವಸೂಲ್ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಬಹುಶಃ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಬಹುದು. ಈ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಈ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಆಗಲೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಈಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ತಾವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದು, ಚೈತನ್ಯ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇದುವರೆಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ, ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದಲೇ ಈ ಅರಿಯರ್ಸ್ ಲನ್ನನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಸುತ್ತೀರಾ ? ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಅರಿಯರ್ಸ್ ಲನ್ನನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರ ಸಹಕಾರವೂ ಬೇಕು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಹಕಾರ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡಬಹುದು. ಖಾಸಗಿ ಜನರೂ ಸಹ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸಬಹುದು. ಈ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಬರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೇಡ, ಖಾಸಗಿಯಾಗಿಯೂ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಸರಕ ರ ಮಾಡುವುದು. ಯಾರು ಸಾಲ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರು, ಯಾರು ಅರ್ಹರಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಅಡಳಿತ ಮಂಡಲ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಹ ಪಡೆಯಬೇಕು.

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re : Lockout at the Amalgamated Electricity Company, Belgaum

Sri B. B. SAYANAK (Belgaum).—I call the attention of the Minister for Labour to the lockout in the Amalgamated Electricity Company, Belgaum.

Sri AZEEZ SAIT (Minister for Labour).—Madam, the management of Amalgamated Electricity Company, Belgaum have declared illegal lockout from 25th March 1971, the lockout is still continuing even though prohibitory order under section 10, Clause 3 of Industrial Disputes Act and prosecution of management under section 26 (2) thereof have been issued. Over 100 employees who peacefully gheraoed company's officials to-day on the occassion of the anniversary of a illegal lockout demanded lifting of lockout. These employees have been arrested.

The Amalgamated Electricity Company Ltd., Belgaum is one of the 9 licensees in the State which have been granted licenses under section 3 of the Indian Electricity Supply Act, 1910 for distribution and supply of power in the repective licensed areas.

The management of Amalgamated Electricity Co., Ltd., Belgaum alleged on 25th March 1971 that the workmen had, suddenly, gone on